

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 40Ek/375/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124241870
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šablová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124241870.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnom konaní oprávneného: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, so sídlom Poprad, Hraničná č. 667/13, IČO: 30 794 536, proti povinnému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XXX/XX, XXXXX D. E., o vymożenie zameškaného výživného a bežného výživného, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 40Ek/375/2024 zo dňa 06.03.2024, takto

rozhodol:

I. Súd sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 40Ek/375/2024 zo dňa 06.03.3034 z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu dňa 04.03.2024 domáhal od povinného vymożenia zameškaného výživného a bežného výživného. Ako exekučný titul pripojil rozsudok Okresného súdu Poprad sp. z. 10P/148P2022 – 38 zo dňa 16.12.2022 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 10P/148/2022 – 38 zo dňa 01.02.2024.

2. Uznesením sp. zn. 40Ek/375/2024 zo dňa 06.03.2024 súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie v časti vymożenia zameškaného výživného vo výške 30 eur zamietol. Predmetné uznesenie súd odôvodnil tým, že návrhom na vykonanie exekúcie sa oprávnený domáha vymożenia zameškaného výživného vo výške 780 eur a bežného výživného vo výške 60 eur pre maloleté dieťa F. C.. Zameškané výživné si oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie uplatnil od právoplatnosti exekučného titulu t.j. od 15.02.2023 do februára 2024, nakoľko povinný ku dňu podania návrhu na vykonanie exekúcie neuhradil výživné na maloleté dieťa ani len sčasti. Oprávnený sa v tomto exekučnom konaní domáha voči povinnému vymożenia zameškaného výživného a bežného výživného na základe exekučného titulu rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 10P/148/2022 – 26 zo dňa 19.12.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.02.2023 a vykonateľnosť dňa 30.01.2023. Výrokom II. uvedeného rozsudku bola povinná osoba (matka maloletého dieťaťa) zaviazaná prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 60 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet oprávneného. Súd spätným výpočtom zistil, že zameškané výživné pre maloleté dieťa za mesiac február 2023 má byť vo výške 30 eur /60 eur počnúc právoplatnosťou rozsudku t.j. odo dňa 15.02.2023), pretože za mesiac február 2023 má oprávnený nárok len na alikvotnú časť výživného od 15.02.2023 do 28.02.2023 (60 eur/28 dní v mesiaci február x 14 dní od 15.02.2023 do 28.02.2023 t.j. 30 eur). Súd preto výzvou zo dňa 05.03.2024 vyzval oprávneného na opravu zameškaného výživného, aby si za mesiac február 2023 uplatnil len alikvotnú časť výživného od právoplatnosti exekučného titulu t.j. od 25.02.2023. Oprávnený zameškané výživné v súlade s výzvou súdu neopravil a zotrval na pôvodnom návrhu na vykonanie exekúcie. V posudzovanej veci súd po preskúmaní návrhu na vykonanie exekúcie zistil, že nie sú splnené predpoklady na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu. Exekučný súd je v exekučnom konaní viazaný exekučným titulom a nemôže nariadiť výkon exekúcie nad rozsah exekučného titulu. Exekučným titulom bolo oprávnenému priznané výživné pre maloleté dieťa vo výške 60 eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku (15.02.2023) a to vždy do 15 dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad.

Z uvedeného je zrejmé, že za mesiac február 2023 prináleží oprávnenému len alikvotná časť výživného za 14 dní od 15.02.2023 do 28.02.2023 vo výške 30 eur. Zameškané výživné pre maloleté dieťa za obdobie od 15.02.2023 do februára 2023 potom bude 750 eur.

3. Proti uvedenému uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že Úrad práce vypláca náhradné výživné poberateľovi náhradného výživného v zmysle zákona č. 201/2008 Z.z. o náhradnom výživnom § 8 ods. 2 a to vždy za celý kalendárny mesiac aj keď podmienky nároku boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca. Nárok na náhradné výživné vznikne všetkým deťom, ktoré sú zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti a súd určil poukazovanie výživné pre dieťa na účet úradu. Úrad práce, dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti vypláca výživné preddavkovo cez náhradné výživné. Predpisovanie výživného je od 1.7.2022 (kedy nadobudol účinnosť zákon č. 107/2022 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 201/2008 Z.z. o náhradnom výživnom, kedy došlo k zmene v poskytovaní náhradného výživného naviazané na vyplácanie náhradného výživného. To znamená, že Úrad práce je povinný priznať na základe právoplatného rozhodnutia súdu (v tomto prípade 15.02.2023) a v zmysle zákona o náhradnom výživnom poberateľovi náhradného výživné za celý kalendárny mesiac a v plnej výške t.j. od 1.2.2023 vo výške 60 eur. Zákon o náhradnom výživnom neumožňuje priznávať alikvotnú časť náhradného výživného, preto nie je možné v zmysle zákona ani predpisovať alikvotnú časť výživného povinnej osobe, ale vždy za celý mesiac a v plnej výške iba v prípade, že tak o tom rozhodol samotný súd a uviedol to v pôvodnom rozsudku súdu o povinnosti platenia výživného zo strany povinnej osoby Povinná osoba je preto povinná platiť výživné na účet úradu práce v takej výške, v akej úrad práce vyplatil poberateľovi náhradné výživné (tak ako o tom rozhodol Okresný súd Poprad). Keďže v toto prípade zo zákona o náhradnom výživnom a v zmysle rozsudku súdu bolo za 2/2023 priznané a zároveň vyplatené náhradné výživné poberateľovi vo výške 60 EUR, je preto povinnosťou matky dieťaťa poukázať výživné úradu práce za 2/2023 v plnej výške 60 eur, nie alikvotnú časť 30 eur, tak ako uvádza OS BB, pretože by týmto vznikla dieťaťu voči matke pohľadávka 30 eur. Úrad práce je pri vymáhaní výživného v pozícii rodiča (teda zástupcu dieťaťa), ktorý vymáha výživné pre svoje dieťa. Každá úhrada výživného zo strany povinnej osoby musí byť následne zúčtovaná s vyplateným náhradným výživným. Vzhľadom k tomu, že ide doposiaľ o prvé takéto zamietnutie exekúcie ÚPSVaR Poprad zo strany OS BB vo veci platenia výživného z mnohých doposiaľ podaných návrhov, preto žiadajú, aby súd opätovne prehodnotil svoje rozhodnutie a uznal podanie v takej výške, v akej ho uvádza oprávnený v pôvodnom návrhu na vykonanie exekúcie.

4. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku, sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

5. Podľa § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietla sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

6. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

7. Podľa § 239 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

8. Podľa § 248 CSP, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

9. Podľa § 250 ods. 1 CSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

10. Súd prvej inštancie (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku), po zistení, že sťažnosť bola podaná včas (§ 242 CSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo uznesenie vydané (§ 240 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je sťažnosť prípustná (§ 239 ods. 1 a 2 CSP), po skonštatovaní, že sťažnosť má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 CSP, § 243 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi sťažnosti a postupom bez nariadenia

pojednávania (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku) dospel k záveru, že sťažnosť nebola podaná dôvodne, a preto ju zamietol.

11. Treba konštatovať, že vyššia súdna úradníčka správne zistila skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu urobila aj správny právny záver a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnila. Odôvodnenie napadnutého uznesenia súd považuje za dostatočné, jasné a za vecne správne. Sťažnosťou napadnuté uznesenie spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia a jeho prípadnej arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti. V tomto smere je ďalej potrebné poukázať na znenie ustanovenia § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietá sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí. Podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv a očakávaní sťažovateľa, nemožno považovať za porušenie či nerešpektovanie jeho práv.

12. Na podporu správnosti rozhodnutia vyššej súdnej úradníčky súd prvej inštancie nad rámec dopĺňa, že exekučným titulom – rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 10P/148/2022 – 26 zo dňa 16.12.2022 (v zmysle opravného uznesenia) v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 10P/148/2022 – 38 zo dňa 01.02.2024 bola mal. F. C., nar. XX.XX.XXXX zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca B. C., nar. XX.X.XXXX a starej matky G. B., nar. XX.XX.XXXX s tým, že matka maloletého dieťaťa (povinná) sa zaviazala prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou 60,- eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. t.j. počnúc dňom 15.02.2023.

13. Vychádzajúc z obsahu podanej sťažnosti ako aj obsahu exekučného spisu je zrejmé, že oprávnený v danom prípade namieta postup vyššej súdnej úradníčky, ktorá pri výpočte zameškaného výživného v mesiaci február 2023 vychádzala z jeho alikvotnej časti, t.j. z časti od 15.02.2023, pričom podľa oprávneného výživné za tento mesiac patrí v plnej sume.

14. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia, podanej sťažnosti a relevantnej právnej úpravy musí sťažnostný súd konštatovať, že záver vyššej súdnej úradníčky je právne správny. Rozhodnutie určujúce vyživovaciu povinnosť túto vyživovaciu povinnosť nezakladá, pretože tá vzniká zo zákona. Súadne rozhodnutie len deklaruje jej výšku (koľko), obdobie (od kedy) a platobné miesto (kde), kde má byť výživné poukazované. Práve v súvislosti s obdobím, na ktoré sa vyživovacia povinnosť určuje/upravuje, sťažnostný súd dáva do pozornosti, že začiatok tohto obdobia sa odvíja od účinnosti úpravy vyživovacej povinnosti. O účinnosti rozhoduje súd, t.j. rozhoduje o tom, od kedy (od akého dátumu/momentu) je povinný rodič zaviazaný k vyživovacej povinnosti v určenej výške, pričom tento moment môže podľa skutkových okolností konkrétnej veci naviazať napríklad na konkrétny deň, na deň podania návrhu na začatie konania alebo na deň právoplatnosti rozhodnutia, ktorým rozhoduje o vyživovacej povinnosti. Tu sťažnostný súd poukazuje na § 77 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý upravuje, že výživné možno priznať odo dňa začatia súdneho konania a ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, tak výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania. Pokiaľ teda súadne rozhodnutie určí, že úprava vyživovacej povinnosti nadobúda účinnosť dňom právoplatnosti rozhodnutia, znamená to, že od určeného dňa, t.j. odo dňa právoplatnosti, je povinný rodič zaviazaný k vyživovacej povinnosti v zmysle súdneho rozhodnutia a v prípade, že účinnosť úpravy vyživovacej povinnosti nastane v priebehu mesiaca samotné výživné patrí len v alikvotnej časti. Uvedené zodpovedá i pravidlám logického uvažovania, pretože ak by súd akceptoval výklad oprávneného, určenie dátumu účinnosti úpravy vyživovacej povinnosti by nemalo praktický význam, keď v každom jednotlivom prípade by účinnosť nastala vždy k prvému dňu príslušného mesiaca, v ktorom by rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť resp. by nastala iná okolnosť, na ktorú súd naviazal účinnosť úpravy. Tento záver oprávneného nepodporuje ani právna úprava Zákona o rodine

a ani zaužívaná súdna prax, keď na účely výpočtu zameškaného výživného za stavu, že účinnosť úpravy nastáva v priebehu mesiaca sa v zásade vždy vychádza z alikvotnej časti výživného v dotknutom mesiaci (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/18/2021 zo dňa 28. 06. 2021, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/197/2021 zo dňa 16. 03. 2022, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoP/1/2022 zo dňa 23. 02. 2022, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/367/2020 zo dňa 26. 10. 2021 a iné). Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že sa výživné stanovuje pevnou sumou. Uvedené totiž podľa názoru sťažnostného súdu neznamená, že jeho výška je v priebehu mesiaca nemenná. Naopak, sťažnostný súd má za to, že zmyslom výživného je pokrývať výdavky maloletého dieťaťa na každý deň príslušného mesiaca, z čoho následne vyplýva, že ak v priebehu mesiaca dôjde k zmene vyživovacej povinnosti, táto zmena je účinná odo dňa, ktorý určil súd, nie od prvého dňa nasledujúceho mesiaca.

15. Hoci výklad exekučného súdu v danej veci sa oprávnenému môže javiť ako v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa, môže tomu tak byť, avšak len za týchto konkrétnych skutkových okolností, pretože pokiaľ by došlo napr. k zvýšeniu vyživovacej povinnosti v priebehu mesiaca, je naopak v záujme maloletého dieťaťa, aby zvýšeným výživným povinný rodič prispieval odo dňa účinnosti úpravy a nie až od nasledujúceho mesiaca. V nadväznosti aj na tento príklad tak sťažnostný súd nevidí dôvod na rozdielny výklad a postup.

16. Premietnutím vyššie uvedeného na prejednávajúcu vec tak vyššia súdna úradníčka správne rozhodla, keď konštatovala, že pokiaľ oprávnený žiadal v rámci zameškaného výživného vymôcť aj výživné za obdobie od 01.02.2023 do 14.02.2023 jeho požiadavke nebolo možné vyhovieť, pretože na toto obdobie sa exekučný titul nevzťahoval. Vzhľadom na to, že úprava vyživovacej povinnosti nadobudla účinnosť dňa 15.2.2023 (t.j. „počnúc právoplatnosťou“ exekučného titulu, ako uvádza samotný exekučný titul), za mesiac február má maloleté dieťa nárok na výživné len v alikvotnej časti zodpovedajúcej obdobiu od právoplatnosti exekučného titulu do posledného dňa v príslušnom mesiaci (t.j. od 15.02.2023 do 28.02.2023).

17. Uvedenými úvahami tak sťažnostný súd dospel k záveru o nedôvodnosti sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 40Ek/375/2024 zo dňa 06.03.2024 a preto nemohol inak než podanú sťažnosť v celom rozsahu zamietnuť.

18. Keďže predmetom sťažnosti nebolo uznesenie, ktorým by sa konanie končilo a súčasne do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania len oprávnený (§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku), a teda by nebolo medzi kým rozhodnúť o nároku na náhradu trov tohto konania, súd prvej inštancie o trovách sťažnostného konania nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).